

ΑΠΟ ΤΗΝ ΖΩΗΝ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ ΑΝΔΡΩΝ

ΟΙ ΕΡΩΤΕΣ ΚΑΙ Ο ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΟΥ ΜΟΥΣΣΟΥΡΓΟΥ ΣΟΠΕΝ

ΑΠ' ΤΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ ΤΟΥ

Δημοσιεύουμε σήμερα το β' μέρος του ημερολογίου του μουσουργού Σοπέν, στο όποιο με τόσο παθητικά λόγια μιλάει για τον έρωτά του προς την Γ. Σάνδη (την Αουρόρα του), και για τον θάνατό του, που πλησιάζει αναπόφευκτος και άμελλικτος.

Νοάν, Ίουνιος 1847.

"Όλα τελείωσαν!... Ή ζωή μου τελείωσε!... Ίσως ζήσω λίγα χρόνια ακόμη, μα δεν θα ξαναζήσω, ποτέ πιά την αληθινή ζωή. Δεν τ' αφήνω τα λόγια αυτά. Τά νοιώθω μέσα μου σαν μαχαίρες!... Ή αγαπημένη μου μου μίλησε σκληρά! Είπε τόσο άρρωστη ή ψυχή μου! Δεν φανταζόμουν ότι μπορούσε να είναι τόσο σκληρή. Γιατί να μη περίμενε λίγο;... Γιατί να βιαστή να τ' αφήσει αυτό; Δεν θ' άρρωποούσα πολύ να πεθάνω, δεν θ' άρρωποούσα γλυκειαί μου Αουρόρα! Ούτε χρήματα δ' έχω πειρά! Και δεν μου μένει πλέον παρά να φριάνω βάλς, που τόσο ο κόσμος τ' αγαπά, και τ'α πληρώνει, και να συνθέτω μαζουζκες, με ματωμένη την καρδιά. Όφειλο να εργασθώ, λιγάκι μόνον. Μου χρειάζονται 20.000 φράγκα για να ελευθερωθώ. Θέλω να πεθάνω ελεύθερος.

Παρίσιου, Ίουνιος 1847.

Τά χρήματα που ζητούσα είναι στη διάθεσή μου. Μου τ'ά πρόσφερε μία γυναίκα. Άχ! είνε άπεράντη ή καλοσύνη σου αγαπητή μου Ρεβέκκα! Δεν σκέπτεσαι παρά μόνον να δίνης. Είσαι έξαιρετική γυναίκα, με καρδιά χρυσή! Και όμως, με στενοχωρεί ή καλοσύνη σου, ή γαλανοτομία σου. Αισθάνομαι βαρειά τ'α χρήματά σου στα χέρια μου. Με θανατίζεις, είσαι άφοσιωμένη σέ μένα, δεν θ'α δίσταζες να κάνεις για χάρη μου και την μεγαλύτερη θυσία. Μά ή γυναίκες πρέπει να μ'α θέλγουν με την λεπτότητά τους, να μ'α κάνουν να τρέμουμε και να σαρτώμε με τ'α γλυκά σκοτεινά μάτια τους... Μακριά τ'α χρήματα απ' όλα αυτά, γιατί τ'α λερώ-νουν...

Η μέρα έγγίζει στο τέλος της. Σ' εύχαριστώ Ρεβέκκα, μπορώ να πεθάνω τώρα, γιατί θ'α πεθάνω ελεύθερος! Τό οικονομικό μου πρόβλημα τό έλυσες. Σ' εύχαριστώ!...

Πύργου Στίρλιχ (Σκωτία), Ίουνιος 1848.

Είμαι ξεπλωμένος σ' ένα μεγάλο δωμάτιο του Πύργου. Παντού βασιλεύει ήσυχία γύρω μου. Οι προσκεκλημένοι άπεσπάρησαν στις κάμαρές των, ή τελευταία νότα της μουσικής έδωσε. Με δάχτυλα τρεμάμενα, με παγωμένη καρδιά, αναγιάστηκα να τούς παίξω μουσική στο μεγάλο σαλόνι. Μιά στιγμή λίγο έλειψε να φωνάξω από πόνο και από κόραση. Ό πιστός Ροβέρτος, με ώδήγησε αγνά-αγά στην κάμαρά μου, με έγδυσε και με έξάλωσε στα μαλακά μαξιλάρια. Τό φως σκορπίζει γύρω μά λήμνη γλυκειαί. Τρεμοαλεύει και κάνει τούς ίσκιους ν'α παίζουν... Έξω όλο και γίνεται πυκνότερη ή μαύρη καταχνιά. Μπαίνει από τό παράθυρο και μοιάζει με τή ψυχή της Ρεβέκκας, την άπαλή σαν τό χιόνι.

Η καρδιά μου μοκτατάει είνε γεμάτη γαμονιά. "Όλη τή μέρα, ή Ρεβέκκα κάθεται κοντά μου. Μιλούμε για χίλια πράγματα και ξεαφνα σιωπούμε, και τότε βλέπω στα μάτια της τήν βοήθ ή τ'α λατρεία για μένα, τήν τόσο διακριτική! Μά σέχνη μόνον έχει, μάν έπιθυμία, να με βλέπει ευχαριστημένον; Άλλά π'ασ άφού τό ξέρω καλά ότι βαδίζω προς τόν τάφο!...

Έν τούτους δέχομαι τό περρωμένο χωριό κλάφες. Θ'α πεθάνω καρτερικά. Ό Ρεβέκκα, ή ψυχή σου είνε άδεια, μα τ'α χείλη σου χαμογελούν. Φαντάζεσαι, ότι μπορείς ν' απομακρύνης τόν θάνατο και κάνεις τό πάν για να τό πετύχης. Και ή παραμυχη έπιθυμία μου είνε νόμος και προσταγή για σένα...

Κυττάζω γύρω μου και σκέπτομαι θλιβερά πράγματα. Οι θησαυροί που βρίσκονται στο σαλόνι αυτό που θ'α πεθάνω, θ'α πουληθούν, με τήν ταφή μου σέ καλή τιμή βέβαια.

— "Ή λεκάνη του Σοπέν, έκάτο φράγκα, πάρτε την κύριοι!... "Ά όχι, ά όχι, δεν ξέρω τι λέω. Δεν θ'α γίνη αυτό! Τους πίνακες μου, τ'α χαλιά, τό μεγάλο μου πιάνο με τήν αγαπημένη του φωνή, τίποτε δεν θ'α πουληθ'α απ' όλα αυτά. Όλα θ'α τ'α κρατήση ή χρυσή γυναίκα!

Ή ψυχή μου σέ καταρείει σκληρή Αουρόρα!... Τ'α φίλιά που μοδίζαες με καινε σαν πυρίνα φίλιά! Π'αώς με τρώει ή άγωνία! Θ'α ήσυχάσω όρα γε ποτέ; Τό χόμα της Πολωνίας μου θ'α με σκεπάση σέ λίγο! Τό άσημένο αυτό βάζο έχει μέσα ένα κομμάκι της πολωνικής γής. Μπορώ να τήν πιάσω! Άγαπημένη χώρα με τή μουσική σου ψυχή! Ή χούφτο αυτή τής γής σου, τής γής τών γονίμων πεδιάδων σου, βρίζεται πάντα κοντά μου. Πρέπει να μου τήν ρίζουν στον τάφο μου, πάνω στο στήθος μου, στό πολυβασιτισμένο σώμα μου!... Μά τήν φλογεή και δολοφώντανη καρδιά μου, πρέπει να μου τήν ξεριζώσουν νεύρο προς νεύρο, και να τήν στείλουν στον τόπο απ' όπου ήθελε. Άγαπημένη Πολωνία!... Σέ βλέπω μέσα στην όμίχλη νάζης τ'α μάτια της μητέρας μου, τό στόμα της, τό χαμογέλο της. Πολωνία που τραγουδείς και που κλαίεις—κακόμοιρη χώρα! Είνε δική σου ή καρδιά μου! Τό χόμα σου, με τίς γλυκειές μουσικοβολίες του, θ'α τήν ξεαγνίσω. Θ' αναπαύθω πάνω στο στήθος σου. Σ' αυτό θαβρώ τέλος τήν γαλήνη, που τόσο πόθησα όσο ζούσα!...

ΤΙ ΓΙΝΕΤΑΙ ΑΛΛΟΥ

ΠΑΡΑΞΕΝΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ

"Όταν ένα ζέρον καθίσταται πληγή του Φαραώ για έναν τόπο με τήν υπερπληθυσία του, πρέπει, βέβαια, να τό καταστρέφει κανείς. Ή καταστροφή του δεν είνε φυσικά δύσκολη, πρέπει όμως να γίνη με τέτοιο τρόπο ώστε να μεταβληθ'η... σ' επικερδή έπιχείρηση.

Κάτι τέτοιο λοιπόν έγινε τελευταία στην Άμερική και στην Όλλανδία, άπόθεν άγγέλλεται ότι άνεκαλύφθη ένα νέο λάδι για τούς μοτέρ, άνωτερον από κάθε άλλο, γιατί δεν παγώνει ούτε με τό μεγαλύτερο κρύο. Και από τί νομίζετε ότι προέρχεται αυτό τό λάδι; Άπλούστατα... από τίς άκρίδες.

Θάνατος, λοιπόν, στις άκρίδες μά και πληθύνουσα καταλαηκτικώς, ως γνωστόν, και έμ' όσον είνε καταστρεπτικές σούς άγροούς!

Στην Άφρική, πραγματικώς, ήχησε τελευταία άγριο κνηνητό της άκρίδας. Στο Διοχίνεμπουργκ ιδρύθη όλοκληρη έργοστάσιον που βγάει τό λάδι από τίς άκρίδες και τό εξαποστέλλει στην Εύρώπη και στην Άμερική κατά τόνους.

Ήμπορει τώρα να θεωρηθ'η βέβαιον, ότι σέ πολύ λίγα χρόνια δεν θ'α μείνη άκρίδα για άκρίδα όχι μόνο στην Άφρική, αλλά και

σ' όλον τόν κόσμο.

ΑΝΕΜΩΝΕΣ ΣΤΟΝ ΑΝΕΜΟ

— Υπάρχουν τρία είδη άμαθείας: Τό να μη γνωρίζεις κανείς τίποτα, τό να έχη κανείς λανθασμένες γνώσεις, και τό να έχη κανείς άλλες γνώσεις από κείνες που πρέπει να έχη.

Ντυκλό.

— Ό άνθρωπος δεν είνε κύριος τών αισθημάτων του. Είνε όμως κύριος τών πράξεών του.

Λευκουβέ

— Ή γυναίκες, δεν έχουν βάθος άντιλήψως. Κατά συνέπεια δεν μπορούν να έλνε μεγαλοφρενείς.

Κα ντέ Στάελ

— Τό τραγικότερο συναίσθημα τού ανθρώπου είνε ή απογοήτευσις.

Ι. Π. Στάλλ

Η Γαλλίς συγγραφέυς ΓΕΩΡΓΙΑ ΣΑΝΔΗ, ή αγαπημένη και λατρευτή τού Σοπέν ΑΟΥΡΟΡΑ

